

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

Кафедра гуманітарних і правових дисциплін

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВИХ НАУК

Кривий Ріг-2018

ББК

Колектив авторів

Сучасні проблеми гуманітарно-правових наук. Збірник наукових статей за матеріалами Всеукраїнської Internet конференції «Актуальні проблеми гуманітарно-правових наук» (Березень 2018 р.) Відп. ред. К.В. Ніколенко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. - 179 с.

Матеріали досліджень охоплюють філософський, соціологічний, психологічний та культурологічний аналіз особистості, проблеми її формування на сучасному етапі становлення інформаційної цивілізації. Юридичні аспекти існування сучасного суспільства, глобальні, регіональні та вузько територіальні трансформації представлено в збірнику наукових статей. Розглянуто різні аспекти сучасного буття суспільства, культури і галузі права, їх співвідношення, взаємозв'язок, трансформації і перспективи розвитку. Аналіз реалій функціонування особистості, інтелекту, соціуму здійснюється з урахуванням динаміки економічної сфери суспільства в умовах глобалізації.

Для науковців, викладачів, аспірантів і магістрантів. Можуть бути використані у викладанні філософських, соціально-гуманітарних і правових дисциплін.

Адреса редакції:

50005, Кривий Ріг, вул. Трамвайна 16 А,
к. 504/2

Тел.: (099) 977-87-73

E-mail: filosof@kaf.donduet.edu.ua

© Колектив авторів, 2018

© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-
Барановського, 2018

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
<u>СЕКЦІЯ І «СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ СОЦІУМУ»</u>	5
Верютіна Д. А. – Соціальні проблеми молоді в сучасному суспільстві	5
Андрушко М. А., Краснянська Н. Д. – Особистість і суспільство: взаємодія у соціальному просторі	7
Скроботова Д. І., Фурсова Р. С. – Децентралізація – політичні, соціальні та економічні особливості	9
Бубнов І. В., Халілова-Чуваєва Ю. О. – Формування інноваційно-орієнтованої особистості як передумова перспективного соціально-політичного розвитку	11
Тріфонова Д. О., Коновалова Д. С. – Молодіжна політика в Україні	13
Хархан В. В., Краснянська Н. Д. – Формування політичної культури молоді в Україні	15
Іванова К. М. – Сучасні технології PUBLIC RELATIONS (PR) та їх роль у соціально-політичному житті суспільства	17
Мушак К. Є., Сурду І. Р. – До питання про вплив інформаційних технологій на політичне життя суспільства	18
Олійник В. А. – Економічне підґрунтя взаємозв'язків країн-членів Європейського союзу	20
Харенко Н. В. – Мистецтво риторики як важливий фактор впливу на громадську думку в сучасному суспільстві	23
Заслоцька Ю. С. – Сучасна екологічна політика України	24
Балдурська І. О., Краснянська Н. Д. – Екологічна криза та шляхи її вирішення в Україні	26
Антонюк Я. І. – Екологічні проблеми сучасної України та політичні засоби їх розв'язання	27
Бучко І. Р. – Засоби масової інформації як головний феномен політичного маніпулювання	29
Куляс К. А. – Сучасні системи рекрутування політичних лідерів як основа демократизації українського суспільства	30
Марініна К. О. – Технократична держава як один зі способів вирішення глобальних проблем сучасності	31
Романенко Ю. С. – Міжнародний конфлікт як головний диригент на арені міжнародних відносин	33
Волкова Е. Ю. – Проблеми розвитку соціуму: соціально-політичні аспекти	34
Кушнір В. В. – Гуманітарні аспекти соціальної політики	35
Купріянова Д. С. – Молодіжні проблеми як аспекти молодіжної політики держави	36
Українець Н. С. – Подружній конфлікт як соціальний феномен	38
Троян А. О. – Особистісні аспекти соціального буття та проблема мови сучасної молоді	41
Барабаш І. І. – Поведінка молоді та її нормативні регулятори	43
Лядська В. В. – Взаємодія політики та моралі у житті суспільства	46
<u>СЕКЦІЯ ІІ «ОСОБИСТІСНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО БУТТЯ»</u>	48
Демиденко Н. Ю. – Конфлікти в сім'ї та світовий досвід шляхів їх подолання	48
Кіяшко А. О. – Тип сучасного керівника: вимога сучасності	50
Коваль М. М. – Вплив стресу на організм людини	52
Гребенюк І. В. – Причини конфліктів в сім'ях та шляхи їх вирішення	55
Рясна В. М. – Конфлікти у трудовому колективі та світовий досвід у методах їх вирішення	57
Замлачна О. І. – Особистісні аспекти соціального буття	60
Шелевер А. М. – Методи вирішення конфліктів на підприємстві та їх вплив на ефективність праці	61
Карамушка Ю. В. – Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації при конфліктах	64
Шокер Р. І. – Внутрішній конфлікт особистості	67
Демчук К. Ю. – Особливості сімейних конфліктів в Україні	69
Стеценко В. М. – Поведінка людини у натовпі з позиції Гюстава ле Бона та проведення маніпуляцій над натовпом	71
Сорочан Т. В. – Особливості міжособистісного спілкування студентської молоді	73
Слободянюк О. Р. – Особливості адаптації молоді у вищому навчальному закладі	74
Керецман В. М. – Комунікативна культура – важлива складова розвитку особистості майбутнього фахівця	76
Сидорак Р. В. – Роль лідера студентської групи у формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	77
Кулига А. О. – Самогубство як соціальна проблема	78
<u>СЕКЦІЯ ІІІ «ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ»</u>	82
Краснянська Н. Д. – Українська сучасна культура як цілісна система	82
Удуденко Г. С. – Концепція особистісних аспектів соціального буття	84

Література

1. Демчак Р.Є. Концептуальні засади децентралізації державного регулювання соціально-економічного розвитку / Р. Є.Демчак// Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – 2015. - № 27/1. – С. 70-79.
2. Піча В.М., Кулішов В.В. та ін. Політологія: сучасні терміни і поняття. – Львів : Новий Світ. – 2014. – 516 с.
3. Децентралізація в Україні: досягнення, надії і побоювання. Український незалежний центр політичних досліджень. – 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf
4. Каховська О. Роль децентралізації в економічному розвитку територій / О. Каховська // Економічний розвиток в процесі децентралізації: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Д.: ДРІДУ НАДУ. – 2015. – 112 с.

Бубнов Ігор Васильович

*доцент кафедри українознавства та соціальних наук
Одеського державного екологічного університету (м. Одеса)*
igorbubnov@ukr.net

Халілова-Чуваєва Юлія Олександрівна

*доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу
Одеської національної академії харчових технологій (м. Одеса)*
julik6446@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПЕРСПЕКТИВНОГО СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ

Постановка проблеми. Сучасна теоретична модель перспективного соціально-політичного розвитку розглядає проблему формування інноваційної особистості як один із найважливіших пріоритетів соціального прогресу.

Аналіз досліджень і публікацій. Наукові дослідження в області інновацій з'явилися ще на самому початку ХХ століття. Найбільший внесок у формування первісних уявлень про це явище суспільного життя здійснили Г. Тард, М.Д. Кондратьєв і Й. Шумпетер та ін. Зокрема, французький соціолог Г. Тард почав розробку концептуальних основ інноватики як нової області наукового знання. Ставлення суспільства до винаходів і нововведень він розцінював як індикатор соціального прогресу.

Проблеми кореляції між появою новітніх технологій і подальшим розвитком людського потенціалу сьогодні перебувають в центрі уваги багатьох відомих дослідників (Карпова Ю.О., Шевченко В.М., Богуславської І.Г.) та знайшли своє відбиття в документах різноманітних міжнародних організацій, що стосуються загальних і конкретних проблем розвитку людського потенціалу.

Але механізми приведення в дію ресурсів, що забезпечують активне включення інноваційного потенціалу особистості у процес соціально-політичних перетворень, виявлені ще не повною мірою.

Невирішені раніше проблеми. На сьогодні лише невелика кількість досліджень з різноманітних питань інноватики є зосередженими саме на аналізі проблеми механізму соціалізації інноваційно-орієнтованої особистості в процес суспільно-політичного розвитку.

Метою статті є дослідження ролі та значення феномена інноваційної особистості в контексті сучасного соціально-політичного прогресу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед загальних і конкретних проблем ефективного використання людського потенціалу останнім часом все рідше виступають питання формування, розвитку та успішної діяльності інноваційної особистості. Саме шляхи становлення інноваційної особистості, що є правильно обраними теоретично й успішно випробуваними практично, дозволяють сконцентрувати зусилля, засоби і ресурси держав та урядів на вирішення соціально-політичних проблем, етнопатологічних неузгодженостей, освітніх труднощів і перекосів в особистісному розвитку на рівні індивіда. Досягати успіху в їх розв'язанні можливо завдяки розвитку інноваційних процесів, результати яких втілюються в нових технологіях, нових видах конкурентоспроможної продукції, у появі нових технічних і організаційно-технологічних рішень, в удосконаленні принципів соціального управління.

Вперше поняття інноваційної особистості, як необхідної передумови посилення соціально-економічного прогресу, в 1962 році ввів американський дослідник Еверетт Хаген. Він переконливо довів, що існують різні, і навіть протилежні, особистісні синдроми, які є типовими для традиційного доінформаційного і сучасного суспільств. У традиційному суспільстві найбільш яскравий особистісний прояв – це авторитарна особистість із її відвертим прагненням зберегти існуюче

соціально-політичне статус-кво, з відкритим небажанням будь що міняти не тільки в суспільному житті і політиці, але й в економіці. У сучасному ж світі, з розвинутою ринковою економікою і демократичними політичними орієнтирами, на провідні позиції висувається інноваційно-орієнтована особистість, з її прагненням до змін та пошуку нових шляхів і способів активно-творчої діяльності. Найважливішими характеристиками інноваційної особистості, на думку Е. Хагена, виступають такі ознаки як: відвертість, терпимість, схвальне відношення до оригінальних думок і ідей, творчість, яка стимулює самобутність і прагнення до новизни, креативності і позитивних змін у суспільстві.

Сформована складними умовами сучасності (глобалізація, екологічні виклики, фінансово-економічні та інші кризи), інноваційна особистість безперервно підвищує свій інформаційний багаж, збагачується новітніми знаннями, що, відповідно сприяє виникненню нововведень, які революціонізують усі сфери суспільного життя.

Інноваційно-орієнтована особистість через активне застосування новітніх інформаційних технологій отримує реальну можливість перевірити (теоретично і практично) здійсненність, доцільність, економічну і соціально-політичну цінності сформульованої інновації. Окрім того, швидке (тим більше, успішне) пророблення й реалізація однієї або декількох інноваційних ідей приводить до свого роду «накачуванню інноваційних мускулів», тобто розвитку здібностей особистості мислити в інноваційному ключі.

На жаль, механізми приведення в дію ресурсів, що забезпечують активне включення інноваційного аспекту в процес соціалізації особистості, дотепер практично не виявлені. Деякі позитивні наробітки в цьому напрямку закономірно присутні в сфері бізнесу, представники якого використовують можливості наявних моделей і технологій у конкретній практичній діяльності в рамках банків, промислових корпорацій, освітніх центрів. Завдання же соціологів і політологів полягає в тому, щоб запропонувати індивідові й суспільству способи реального наповнення високотехнологічного інформаційного середовища необхідним соціально-політичним змістом, який у прямому або опосередкованому вигляді сприяв би розвитку інноваційних устремлінь особистості, її творчих здібностей, професійної інтуїції, вміння успішно працювати в команді задля розв'язання, в тому числі, актуальних соціально-політичних проблем.

Теоретична модель інноваційної особистості, що була розроблена в 70-і роки ХХ століття американцем Алексом Інкелесом, визначає такі її ознаки як: відкритість до експериментів, інновацій та інших якісних змін; визнання і сприйняття плюралізму думок без побоювання змінити власного світогляду; орієнтація на сьогодні і чітка спрямованість у майбутнє; тверда впевненість у власних силах і здатність долати будь-які перешкоди (екологічні, політичні, економічні, соціальні тощо); вміння планувати власні дії для досягнення як кар'єрних, так і інших соціально значимих цілей; правова впевненість у передбачуваності соціального життя (включаючи закони економіки, правила торгівлі, державну політику); відчуття справедливості при розподілі матеріальних і інших благ, впевненість у незмінності принципу залежності винагороди від рівня майстерності та особистого внеску; повага до почуттів і гідності інших людей, включаючи тих, хто має низький соціальний статус або які володіють меншою владою тощо. Ці характеристики максимально відповідають вимогам і викликам соціально-політичного процесу в умовах сучасного глобалізованого світу.

Формування інноваційної особистості, таким чином, виявляється нагальним завданням щодо забезпечення умов успішного перспективного суспільного розвитку. Розв'язання цієї задачі, на нашу думку, вимагає обов'язкового дотримання наступних вимог:

- 1) інформаційно-технологічна і технічна модернізація освіти, як соціально-економічної та політичної перспективи розвитку суспільства;
- 2) перманентні інвестиції у підрастаючі покоління, оскільки інформаційні технології є не тільки передумовою становлення інноваційної особистості, але й запорукою якісного поліпшення життя народу в цілому;
- 3) наявність політичної волі правлячої еліти, її здатності і готовності вести країну і народ інноваційним шляхом.

Остання обставина представляється особливо важливою і актуальною, оскільки створення інфраструктури бізнесу, впровадження сучасних інформаційних технологій і послуг забезпечує формування необхідних умов для залучення зовнішніх інвестицій у країну і розширення новітньої економічної бази суспільства. Випереджальне виховання інноваційної особистості створює можливості для нових технологічних і інтелектуальних проривів і, в остаточному підсумку, розв'язання більшості соціально-економічних, фінансових, демографічних, міграційних та інших проблем.

Досвід розвинених країн, що вже досягли певних успіхів в галузі соціально-політичного оздоровлення життя, показує, що формування та розвиток інноваційно-орієнтованої особистості позитивно впливає на процес становлення правової демократичної держави, яка із засобу політичного тиску на особистість поступово перетворюється в інтелектуальний центр суспільства, що мотивує своїх громадян до продуктивної праці, оволодіння новітніми інформаційними технологіями і життя в цілому.

Такі держави, поряд з адміністративно-політичними заходами, все повніше використовують методи соціального управління, духовно-культурного, інформаційного, інтелектуального мотивування своїх громадян до гідної для людини умов життєдіяльності. Разом з тим, вказані тенденції збігаються із завданнями і принципами формування самої інноваційної особистості.

В рамках такої соціальної системи неминуче відбувається відповідна зміна пріоритетів, де держава починає виступати фактичним гарантом і захисником інтересів суспільства і кожного громадянина, на відміну від теперішнього стану цієї системи, де суспільство та особистість існують для держави, що має необмежену владу над громадянами. Влада інтелекту в такій системі також реалізується в діяльності державної служби, невблаганно вимагаючи найбільш професійних фахівців у всіх гілках влади: законодавчої, виконавчої, судової, які все більшою мірою насичуються інформаційно-аналітичною та інтелектуальною роботою. Сьогодні мова йде не тільки про теоретичну модель організації такого суспільства, але й тих прогресивних тенденцій у цій галузі, які мають місце. Ці процеси не можна як недооцінювати, так і перебільшувати їх користь, тому що багато чого в розвитку цивілізації в цілому, і кожної держави, зокрема, буде залежати від колективної волі, духовної культури суб'єктів управління. Останні або скористаються цією можливістю на шляху забезпечення цивілізаційної і національно-державної безпеки, або ввергнуть країни в нові катаклізми і страждання особистості.

Розглянута теоретична модель перспективного соціально-політичного розвитку здатна зробити особистість ціллю і головним пріоритетом соціального прогресу, де громадянське суспільство все більшою мірою виступає як асоціація соціальних інститутів, а через них і особистостей. Виробництво і економіка набувають чітко визначену соціальну орієнтацію. Вищим регулятором суспільного життя, поряд із законом, стає культура, моральні норми та цінності життя. Останні через наукоємні інформаційні технології надходять у сферу управління, де політична влада перетворюється в інформаційно-аналітичний і культурний центр суспільства, який скорочує традиційні методи владного регулювання та збільшує мотиватори доцільності поведінки людини в суспільстві. Сама держава все більшою мірою делегує своїм соціальним інститутам, асоціаціям, окремим особистостям функції управління та розпорядження власними справами, скорочує методи політичного тиску і розширює сферу правового, духовно-культурного, інтелектуально-інформаційного впливу на громадян.

Висновки. Враховуючи вищевикладене можна зробити висновок, що для ефективної практичної реалізації визначеної теоретичної моделі перспективного соціально-політичного розвитку, надзвичайно важливо залучити до процесу формування інноваційної особистості всі інтелектуальні сили, насамперед, вчених соціологів, психологів, філософів, економістів і політологів. Чим ширше і демократичніше буде дослідницька база і інтелектуальний потенціал пошуку альтернативних підходів у формуванні та розвитку інноваційної особистості, тим ефективніше буде функціонувати вся система соціалізації, забезпечуючи розв'язання нагальних соціально-політичних проблем.

Література

1. Hagen, Everett. On the Theory of Social Change, Homewood, IL: Dorsey Press, 1962. – 127 p
2. Inkeles A . The International Evaluation of Educational Achievement // Proceedings of the National Academy of Education. – 1977. – № 4. – P. 139–200.
3. Котельникова Т.А. К вопросу об исследовании влияния внутриорганизационного поведения на создание инноваций// Креативная экономика. – 2012. - № 1(61). – С.107 - 111.
4. Тард Г. Социальные законы. – СПб. : Типография П. П. Сойкина, 1901. – 63 с.

Трифорова Дарина Олександрівна
Коновалова Діана Сергіївна

*студентки Донецького національного університету
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг)*

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано сучасний стан молодіжної політики в Україні та основні цілі її роботи. Розглянуті аспекти подальшого розвитку та надані статистичні данні, пов'язані з обізнаністю молоді з питання молодіжної політики та заходів, спрямованих на реалізацію потенціалу молодих людей.

Ключові слова: молодіжна політика, молодь, молодіжний центр, молодіжна рада України, молодіжна Рада ЄС.

Організація молодіжної політики є актуальним питанням для України, адже вона є важливим фактором для розвитку суспільства та актуалізації потенціалу молоді. Молодіжна політика є гарантом стабільності правової демократії та формує систему цінностей для молоді.